

Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse - NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt. Bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge

Fylkesmannen i Buskerud viser til departementets brev av 19.04.10 vedrørende høring på NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt.

Fylkesmannen i Buskerud ser positivt på det arbeidet som er gjort for å utrede en bedre samordning av tjenester til utsatte barn og unge. Fylkesmannens erfaring er at det gjøres mye godt arbeid ut fra den enkelte tjeneste i kommunene, men at det er behov for et løft for å sikre et mer forpliktende tverretatlig samarbeid både lokalt og mellom de ulike forvaltningsnivåene.

Samlet sett er Fylkesmannen av den oppfatning at utvalget har kommet med mange gode forslag til tiltak som vil kunne bidra til en bedre samordning av tjenestene for utsatte barn og unge. På bakgrunn av våre erfaringer fra tilsyn med både kommunale barneverntjenester og barneverninstitusjoner, ser Fylkesmannen spesielt positivt på utvalgets vurderinger av behovet for en bedre koordinering og samordning mellom barneverntjeneste og psykisk helsetjeneste. I denne sammenheng er også Fylkesmannen av den oppfatning at det er viktig at det videreutvikles et lavterskeltilbud i kommunene slik at barn og unge kan få enklere og raskere tilgang til helsehjelp der de bor. I tillegg mener Fylkesmannen at det er helt nødvendig at det etableres et bredere tilbud med døgnbaserte tiltak innen psykisk helsevern for barn og unge.

Fylkesmannen vil knytte noen kommentarer til enkelte av punktene under kapittel 6.

Kapittel 6

Punkt 6.2 Koordinerende instans

Fylkesmannen støtter utvalgets forslag om at bestemmelse om individuell plan også forankres i opplæringsloven og barnehageloven, slik at disse etatene får et avklart ansvar på lik linje med andre aktuelle tjenester i kommunen. Fylkesmannen er enig i at alle som ønsker og har rett til individuell plan, skal få oppnevnt personlig koordinator, og at koordinators rolle presiseres i forskrift. Fylkesmannen er også enig i at ansvarsområdet bør tydeliggjøres og at det utarbeides en veileder som beskriver hvilke oppgaver en personlig koordinator skal ivareta. Det vi imidlertid savner er en presisering av hvilken rolle og innflytelse barn skal ha ved utarbeidelse, endringer og evaluering av den individuelle planen.

Punkt 6.3 Barn og unge må få bedre tilgang til psykisk helsehjelp der de bor

Fylkesmannen støtter utvalgets forslag om å endre kommunehelsetjenesteloven § 1-3 slik at det tas inn en bestemmelse som tydeliggjør kommunens ansvar for å etablere tjeneste for psykisk helsearbeid. Vi slutter oss videre til utvalgets presisering om at lovteksten ikke skal være uttømmende for hvilke profesjoner som kan utgjøre tjenesten for psykisk helsearbeid i

kommunen. Kommunen bør ha mulighet for å vurdere det helhetlige tilbudet, og eventuelt ansette personer med annen relevant fagutdanning. Videre støtter Fylkesmannen forslaget om at det etableres en handlingsplan for styrket psykologtjeneste i kommunen og at dette finansieres ved øremerkede midler.

Punkt 6.4 Tidlig innsats

Fylkesmannen er ikke fullt ut enig i utvalgets forslag om at det skal gjennomføres en generell kartlegging av alle barn for å identifisere risikofaktorer i barnefamilier. Vår erfaring er at ansatte i barnehage, skole og ved helsestasjonen allerede har mye kompetanse i å observere og avdekke barn som har behov for hjelp. Fylkesmannen er enig i at barn med spesielle behov bør identifiseres tidlig. I denne sammenheng vil det være hensiktsmessig å utvikle et nasjonalt standardisert kartleggingsverktøy, som er enkelt å bruke og som raskt kan avklare videre oppfølgingsbehov for disse barna. Å bruke et slikt kartleggingsverktøy på alle barn vil etter vår mening bli svært ressurskrevende. Disse ressursene bør heller brukes på å sikre at riktige og kvalitativt gode tiltak settes inn overfor de barna som har spesielle behov.

Både barnehage, skole og helsetjeneste sitter inne med mye kunnskap om det enkelte barn og dets utvikling, men det viser seg ofte at bekymring meldes sent til barneverntjenesten. Dette kan være til hinder for at det settes inn tiltak på et tidlig og riktig tidspunkt. Fylkesmannen er derfor enig i at det bør legges opp til et mer aktivt samarbeid mellom barneverntjenesten og de øvrige tjenestene som arbeider med barn og unge, både for informasjon og kunnskapsheving. På disse møteplassene vil også barneverntjenesten kunne orientere om når meldeplikten inntreffer for offentlige etater.

Punkt 6.5 Koordinering av døgnbasert hjelp fra barneverntjenesten og det psykiske helsevernet.

Fylkesmannen er kjent med at det er store utfordringer knyttet til samarbeidet mellom barnevernet og psykisk helsevern. Ved vårt tilsyn med barneverninstitusjonene ser vi at mange ungdommer har psykiske problemer. Ungdommene følges ofte opp poliklinisk, men i enkelte tilfeller hvor barneverntjenesten og psykisk helsetjeneste er enige om at det er nødvendig med døgnbasert psykisk helsetjeneste, ser vi at kapasiteten er svært begrenset. Dette innebærer at barnevernet må ta ansvar for ungdom som burde vært under psykiatrisk behandling. Fylkesmannen ser derfor svært positivt på at utvalget har fokus på at det opprettes flere døgnbaserte tiltak for psykisk helsevern for barn og unge, og slutter seg til de forslag til lovendringer i spesialisthelsetjenesteloven og psykisk helsevernloven som er foreslått. Vi slutter oss også til forslaget om å opprette et tvisteløsningsorgan som kan løse uenighet mellom det psykiske helsevernet og barneverntjenesten.

Fylkesmannen slutter seg til utvalgets forslag om at det opprettes felles institusjoner for barn og unge med behov for tilrettelagt omsorgstilbud og tverrfaglig behandling. Vi vil her understreke at det bør legges til rette for fleksible løsninger, slik at barnets/ungdommens behov fullt ut blir ivaretatt.

Videre er Fylkesmannen enig i at det tas inn en lovbestemmelse i spesialisthelsetjenesteloven om at de regionale helseforetakene pålegges å samarbeide med statlig regional barnevernmyndighet om institusjonsplassering av barn og unge. Fylkesmannen er også enig i det tas inn en bestemmelse i psykisk helsevernloven som forplikter helseforetakene til å fremskaffe institusjonsplass, når fylkesnemnda har truffet vedtak om plassering i institusjon underlagt det psykiske helsevernet.

Med hilsen

Kirsti Kolle Grøndahl

Anne Cathrine Dahl
avdelingsdirektør